

PLUS PUNT

20 16

JAARVERSLAG

VOORWOORD

Pluspunt is 25 jaar geworden in 2016 en dat is uiteraard gevierd. We hebben een schrijfwedstrijd georganiseerd en op 22 november een drukbezochte bijeenkomst gehouden met onder meer Dorly Deeg die sprak over de diversiteit van ouderen en beeldvorming.

Het jubileum was voor ons aanleiding een aantal vrijwilligers te interviewen die al heel lang bij ons actief zijn. Deze mooie interviews zijn te lezen op onze website. Uit alles blijkt dat de ontwikkelingsgerichtheid van ouderen van het begin af aan centraal heeft gestaan bij Pluspunt. Ook nu en in de toekomst is dit het belangrijkste uitgangspunt van ons beleid en onze werkwijze. Jezelf blijven ontwikkelen is essentieel om ertoe te doen als mens!

Ook in 2016 was Lang Leve Kunst een inspirerend thema voor ons. Voor het gelijknamige landelijke programma zijn we in Rotterdam kwartiermaker, in de gebieden Kralingen-Crooswijk en Noord. Lang Leve Kunst is gericht op het mogelijk maken van kunstbeoefening door ouderen. Uit onderzoek blijkt immers dat cultuurparticipatie bijdraagt aan hun welbevinden. Het vergroot het gevoel van eigenwaarde en is een verrijking voor het leven. Tot ons plezier zagen we dat het aantal deelnemers aan de Plus Parade Festivals groeit en dat het aantal projecten en workshops onder begeleiding van kunstenaars flink is toegenomen. Kunstbeoefening raakt steeds meer ingeburgerd in het programma van de zorginstellingen waarmee we werken. Dat is ook ons gezamenlijke doel. Ouderen stellen met trots hun producten tentoon, wat anderen weer stimuleert om mee te doen.

In 2016 hebben we het project Sociaal Kapitaal afgerond. Dit was gericht op vrouwen die hun kennis en kunde inzetten voor andere vrouwen om ze wegwijs te maken in de samenleving. Het project begon in 2015 in samenwerking met de Levensloop Academie. Twee vrijwilligers zijn zo enthousiast geworden dat ze na het project intensief betrokken zijn gebleven bij de groep deelnemers.

Het intergenerationele Niorenproject werd dit jaar ook weer met veel plezier in twee gebieden uitgevoerd. Een ander bekend project, Verhalenderwijs, is dit jaar vooral ingezet bij het project Lang Leve Kunst en bij Het zilveren randje van de regenboog. Dit laatste is een ontmoetingsproject tussen roze en niet roze ouderen. Hiervoor werkten we intensief samen met Rainbow City Rotterdam.

Ook de Theaterwerkplaats voor Oudere Rotterdammers stond in de schijnwerpers en werd in het eerste kwartaal afgerond met een mooie voorstelling. Dit project is per januari verzelfstandigd en werkt met een enthousiaste groep oudere spelers verder aan nieuwe theaterproducties.

Nog een project van Pluspunt is per januari 2016 verzelfstandigd: het SOS, Stedelijk Overleg Seniorenraden en ouderenplatforms/bonden. De subsidie hiervoor is per 2016 gestopt, maar de deelnemers organiseren nu zelf vier keer per jaar een overleg om informatie uit te wisselen en te bundelen. Pluspunt biedt hen onderdak.

Het vertrouwde programma Anders Ouderen Worden (AOW) werd natuurlijk ook in 2016 uitgevoerd. Met AOW-bijeenkomsten in de diverse wijken zijn veel senioren bereikt, ruim 10.000. De netwerken op wijkniveau zijn van groot belang voor de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van ouderen in het kader van langer zelfstandig thuis wonen. Ook dit jaar zijn er weer nieuwe groepen gestart, sommige als Seniorenateliers, met een iets andere opzet. Centraal staat steeds ontmoeting en het delen van informatie over onderwerpen die voor ouderen interessant zijn. Een groep actieve vrijwilligers heeft een onderzoek verricht onder alle AOW-werkgroepen en Seniorenateliers om in kaart te brengen wat de ontwikkelingen zijn en aan welke vorm van ondersteuning de groepen de komende tijd behoefte hebben.

Ouder worden is jezelf vernieuwen. Hoe je dat vorm geeft, bepaal je zelf. Pluspunt stimuleert dit proces graag door bijeenkomsten te organiseren waar senioren elkaar ontmoeten en inspireren om activiteiten te ondernemen. Op deze manier faciliteren we met een klein team aan beroepskrachten een grote groep senioren, zodat ze hun projecten en activiteiten voor, door en met elkaar kunnen uitvoeren. Want zonder de inzet en inspirerende betrokkenheid van de senioren zelf had Pluspunt nooit zoveel voor elkaar gekregen in die 25 jaar van haar bestaan!

Heili Bassa, directeur Pluspunt

25 JAAR PLUSPUNT

Pluspunt werd opgericht in 1991, dus konden we in 2016 ons 25-jarig bestaan vieren. Dit gebeurde op 22 november in een tjokvol Theater Zuidplein. Dagvoorzitter was André Jager, directeur Sociale Innovaties bij Stichting Humanitas.

Voorafgaand aan het jubileum schreven we een schrijfwedstrijd uit. Deelnemers konden kiezen uit twee thema's: wat deed ik 25 jaar geleden en wat doe ik over 25 jaar? We ontvingen 22 verhalen waaruit door een jury onder voorzitterschap van Judith Bokhove, voorzitter van de raadscommissie Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport van de gemeente Rotterdam, vier winnaars werden gekozen. De winnende verhalen werden voorgelezen tijdens het jubileum.

Bij zijn openingswoord memoreerde Freddy May, waarnemend voorzitter van Pluspunt, de woorden die wethouder Van der

Schalk uitsprak bij de opening in 1991. Van der Schalk noemde Pluspunt een kweekbak voor actieve Rotterdamse ouderen. Een kweekbak is Pluspunt nog steeds gezien de vele projecten die Pluspunt ontwikkelt en uitvoert en die vaak weer een inspiratiebron voor andere organisaties zijn.

Op het programma stonden verder een lezing van Dorly Deeg, hoogleraar bij LASA Longitudinal Aging Study Amsterdam, over diversiteit van ouderen en het belang van sociale contacten; een prikkelende column van Carrie Jansen, een inleiding van Judith Bokhove over ouderen van nu en de verbindingen met jongere generaties en een presentatie van de dansgroep Durf te Dansen van Lang Leve Kunst, onder leiding van dansdocente Marie Louise Gilcher. Dit was zo aanstekelijk dat na de presentatie het podium volstroomde met publiek dat mee wilde dansen.

Anders Ouder Worden en Seniorenateliers

Al meer dan veertig jaar komen in veel Rotterdamse wijken regelmatig ouderen bij elkaar die midden in de samenleving willen staan en die zich blijvend willen ontwikkelen: de Anders Ouder Worden ofwel AOW-werkgroepen.

In 2016 waren er 33 AOW-werkgroepen actief, met in totaal 112 werkgroepleden, die samen ongeveer 473 bijeenkomsten organiseerden voor meer dan 10.000 senioren over thema's als het geheugen, gezond ouder worden en de geschiedenis van Rotterdam. Een onderwerp dat aansloot bij het evenement Rotterdam Viert de Stad was Vrouwen en de Wederopbouw van het Vrouwennetwerk. In verschillende wijken in Rotterdam praatten vrouwen, na een lezing van historicus Dik Vuik, over hun ervaringen tijdens de wederopbouwperiode.

Tijdens de stedelijke bijeenkomsten die Pluspunt voor de werkgroepen organiseert, wisselen de werkgroepleden ervaringen en ideeën uit en inspireren elkaar. In 2016 hebben sprekers inleidingen gehouden over actuele thema's als de Huizen van de Wijk, de diversiteit van ouderen en het belang van sociale contacten voor succesvol ouder worden.

Het stedelijk overleg heeft op verzoek van de werkgroepleden op verschillende locaties plaatsgevonden. Zo gingen de werkgroepen op visite bij de AOW Dovengroep in Prins Alexander.

De AOW-werkgroepleden hebben dit jaar drie trainingen gevolgd: over het aanvragen van een bewonersinitiatief, gebarentaal en het schrijven van persberichten.

In 2016 zijn vier initiatieven genomen tot het vormen van Seniorenateliers, plekken waar senioren zelf activiteiten organiseren. Deze initiatieven zijn ontstaan door aan te sluiten bij bestaande senioren groepen, zoals bij de Caribische groep in Feijenoord of door contacten vanuit andere projecten zoals bij de Portugese groep Amisade. Ook zijn contacten tot stand gekomen met nieuwe groepen, zoals Stichting Activos, die activiteiten organiseert in Hillegersberg-Schiebroek en Overschie.

Omdat er in Prins Alexander weinig AOW-groepen meer actief zijn, is Pluspunt hier op zoek gegaan naar mogelijkheden om in het Huis van de Wijk Gerard Goosenflat een Seniorenatelier op te zetten.

Drie AOW-werkgroepleden hebben van november 2015 tot half februari 2016 een onderzoek uitgevoerd onder de AOW-werkgroepen. Hoe functioneren de groepen, wat zijn hun wensen, welke thema's en activiteiten bieden ze aan, wat zijn de kansen en knelpunten? Uit het onderzoek is gebleken dat AOW-werkgroepen uit een vaste kern bestaan met daar omheen een kring van wisselende deelnemers uit de buurt. Het werven van nieuwe werkgroepleden gaat het beste via persoonlijke contacten.

Het presenteren van een nieuw halfjaarprogramma blijkt een aansprekende manier voor het werven van leden. Tenslotte is naar aanleiding van het onderzoek een overzicht gemaakt van de activiteiten van alle werkgroepen dat is verspreid onder de werkgroepleden.

Seniorenateliers

Lang Leve Kunst

Lang Leve Kunst is een driejarig landelijk programma dat als doel heeft ouderen in aanraking te brengen met kunst en cultuur en hen uit te dagen hun eigen creatieve talenten te ontdekken. Heili Bassa, directeur van Pluspunt, is in Rotterdam Noord en Kralingen-Crooswijk kwartiermaker voor Lang Leve Kunst. Ook in 2016 hebben we samen met zorginstellingen en cultuurscouts diverse inspirerende workshops aangeboden. Dat waren beeldende workshops zoals boetseren, viltten, mozaïeken, textielbewerken en andere workshops zoals (volks)dansen, zingen en gedichten schrijven.

In Noord en in Kralingen-Crooswijk hebben we voor de derde keer Plus Parade Festivals georganiseerd. Tijdens tal van

Lang Leve Kunst

workshops konden ouderen hun creatieve talenten ontdekken en ontplooiën en konden ze genieten van optredens en van exposities met werk van ouderen. Een van de hoogtepunten in Noord was het optreden van het MultiCultiKoor Rotterdam Noord in Humanitas-Bergweg, gevolgd door workshops tekenen en schilderen. Een hoogtepunt in Kralingen-Crooswijk was de opening van het festival in Aafje-Hoppesteijn met een lezing over de verdwenen Koninginnekerk, gevolgd door de opening van de tentoonstelling met foto's van Helmuth Tjemmes en textielwerken gemaakt door ouderen van de Portugeessprekende groep Amisade.

Voorafgaand aan het Plus Parade Festival in Noord organiseerden we hier samen met wijkcentrum Het Klooster een Kunstmaand

Lang Leve Kunst

vol creatieve workshops voor ouderen. Vooral de boetseerworkshops onder leiding van beeldend kunstenaar Kees Buckens waren heel populair.

De Plus Parade Festivals vormen het startschot voor een reeks van kunstzinnige workshops die we gedurende het hele jaar in deze gebieden organiseren, in samenwerking met woonzorgcentra, kunstenaars en de cultuurscouts. In Kralingen-Crooswijk deden we mee aan de Kunstroute Kralingen-Crooswijk. Op acht locaties was werk van Lang Leve Kunst ouderen te zien en ouderen konden met busjes een tocht maken langs de kunstroute.

Daarnaast wordt er iedere dinsdagmiddag gedanst in het Open Dansatelier dat we samen met vrijwilligers organiseren en onderzoeken 60-plus deelnemers hun dansexpressie in het Durf te Dansen traject. De groep gaf dit jaar voor het eerst drie presentaties in de wijk.

Nioren in Feijenoord en Delfshaven

In het project Nioren - een samentrekking van senioren en jongeren - ontmoeten ouderen en jongeren elkaar en ondernemen samen activiteiten. In 2016 hebben we het project uitgevoerd

in Feijenoord en in Delfshaven. In Feijenoord in samenwerking met Humanitas-De Steenplaat, DOCK en het Albada College, in Delfshaven in samenwerking met Laurens-De Schans en ROC Zadkine. Het project bestaat steeds uit zes bijeenkomsten. De startbijeenkomst bestaat altijd uit een speeddate, de invulling van de andere bijeenkomsten wordt bepaald in overleg met de samenwerkingspartners. In Feijenoord hebben de leerlingen van het Albada College onder meer een verwenmiddag verzorgd en zijn de ouderen twee keer op bezoek geweest in de school. In Delfshaven brachten de ouderen een bezoek aan het schoolgebouw van 'hun' junioren: ROC Zadkine. Daarnaast zijn er hier gedichten geschreven en spelletjes gedaan.

Sociaal Kapitaal

De één heeft dankzij achtergrond en scholingsmogelijkheden meer sociaal kapitaal opgebouwd dan de ander. Met het project Sociaal Kapitaal voor allemaal, dat we hebben opgezet met de Levensloop Academie, zetten hoger opgeleide senioren zich in voor migranten vrouwen met weinig hulpbronnen. We zijn het project gestart bij de Krachtvrouwen van het Oude Westen. Tijdens veertien bijeenkomsten zijn er zeer uiteenlopende onderwerpen aan de orde geweest: doktersbezoek, het belang van sport en

bewegen, het verschil tussen een dorp en een stad, de overgang, koningsdag, dodenherdenking en bevrijdingsdag. Op verzoek van de vrouwen zelf werd aandacht besteed aan schrijven, het alfabet en aan de correcte uitspraak van Nederlandse woorden. Tijdens de afsluitende bijeenkomst in mei vertelden de deelnemers dat ze veel hadden geleerd over de Nederlandse samenleving en dat ze zich nu gemakkelijker konden uitdrukken in het Nederlands. Twee vrijwilligers zijn na afloop van het project doorgegaan met een groepje enthousiaste deelnemers.

Theaterwerkplaats voor Oudere Rotterdammers

In maart kwam de laatste voorstelling uit die de Theaterwerkplaats voor Oudere Rotterdammers maakte onder auspiciën van Pluspunt: 'Traveling Light'. De voorstelling ging over alle ballast die we meeslepen in ons leven en over de vraag hoe je je leven zo licht mogelijk kunt maken. De voorstelling werd vier keer gespeeld in Theater 't Kapelletje en kreeg in mei een reprise in het Isalatheater in Capelle aan den IJssel.

De succesvolle voorstelling 'De Wederopbouw Revue' werd nog een paar keer gespeeld en er werden een aantal workshops gegeven aan ouderengroepen in Maassluis, Schiedam en Vlaardingen om hen te laten ervaren hoe leuk theater is.

De Theaterwerkplaats is in 2016 een zelfstandige stichting geworden met als nieuwe naam De Theaterwerkplaats voor Oude Rotten.

Verhalenderwijs

Ons project Verhalenderwijs bestaat inmiddels al meer dan zeventien jaar en nog steeds leveren de vertellers met hun verhalen uit verschillende culturen waardevolle bijdragen aan bijeenkomsten. In 2016 vertelden ze verhalen over seksuele diversiteit bij verschillende klassen van Zadkine, de Regenboogsalon en het project Het zilveren randje van de regenboog, ook vertelden ze verhalen aan jong en oud in de Centrale Bibliotheek in Rotterdam, aan jong-gedetineerde in De Hartelborgt in Spijkenisse en aan deelnemers van de Langste Eettafel tijdens de Week van de Eenzaamheid. Daarnaast werden hun enthousiaste verhalen over kunstbeoefening ingezet als wervingsmiddel voor Lang Leve Kunst.

Het zilveren randje van de regenboog

Het doel van het project Het zilveren randje van de regenboog is de verbinding tussen roze en niet roze ouderen te vergroten door kennis te nemen van elkaars ervaringen. Twee verhalenvertellers leiden het project in met een persoonlijk verhaal, waarna er ruimte is om verder te praten over verschillende leefstijlen. In samenwerking met Rainbow City werd het project in 2016 uitgevoerd op vijf locaties, met in totaal vijftig deelnemers. Daarnaast verzorgden we bijeenkomsten over het thema roze ouderen aan negen groepen van ROC Zadkine.

Nioren

Traveling Light

En verder:

- is het Stedelijk Overleg Seniorenraden (SOS) doorgegaan als zelfstandig orgaan dat vier keer per jaar bij elkaar komt
- organiseerden we drie terugkomdagen voor de trainers van de Taalproeverij
- participeerden we in de kennisateliërs van IDEM
- werkten we met de workshop Jong en Oud mee aan de Kom Erbij Conferentie van de gemeente Rotterdam in Arminius Congres- en Debatcentrum
- namen we in november deel aan het panel van de Kenniskring Sociaal thema Armoede in Rotterdam en ouderen
- zaten we in de jury voor de verkiezing van de Lief & Leedkanjer 2016 van Opzoomer Mee
- kreeg ons project Anders Ouder Worden bezoek van Belgische studenten
- namen we afscheid van de Glans-vrijwilligers omdat de vraag naar Geef Glans aan je Leven workshops was afgenomen.
- verstuurd we elf keer onze digitale nieuwsbrief

KENGETALLEN

Deelnemers

Cursussen/workshops/trainingen:	1.519
Themabijeenkomsten/expertmeetings/conferenties:	10.513
Publieksbijeenkomsten:	1.859
Advies en begeleiding:	247
Sociale media volgers/leden/bezoekers:	6.051
Totaal:	20.189

Samenwerking

Aafje, Abrassa Albeda College, Buurtwerk, Coalitie Erbij Rotterdam, Cultuur Concreet, DOCK, Hogeschool Rotterdam, Huis van de Wijk Gerard Goosenflat, Huis van de Wijk Het Klooster Oude Noorden, Humanitas, Krachtvrouwen Oude Westen, Kunstroute Kralingen-Crooswijk, Lang Leve Kunst, Laurens, Leeszaal West, Lelie Zorggroep, Levensloop Academie, Life Science & Health Hub, Middin, Noom, Prefuru, PvdA Ouderengroep, Rainbow City Rotterdam, de Regenboogsalon, ROC Zadkine, Roze Salon Humanitas-Hoogvliet, SeniorenAdviesRaden en ouderen platforms/bonden, SOR Heulbrug, Stichting Lezen & Schrijven, Theater 't Kapelletje, Zorgcocon en Zorg Verandert.

Financiers

De totale omzet van € 251.000,- bestaat voor bijna de helft uit prestatiesubsidies van de overheid, het overige deel is afkomstig uit projectfinanciering van fondsen en van opdrachtgevers. Voor meer informatie, zie het verkort financieel jaarverslag op onze website.

Albeda College, DeltaPORT Donatiefonds, Erasmus Stichting, gemeente Rotterdam, Fonds DBL, Fonds voor Cultuur Participatie, Fonds Schiedam-Vlaardingen e.o., Fonds Sluyterman van Loo, Oranje Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, ROC Zadkine, Kansfonds, Stichting Animus Donandi, Stichting Boschuyzen, Stichting Bevordering van Volkskracht, Stichting Elise Mathilde Fonds, Stichting Levensloop Academie, Stichting Rainbow City Rotterdam, Stichting RCOAK, Stichting Steun Prozorg, Stichting Solidarodam, Van Cappellen Stichting en Van Leeuwen van Lignac Stichting.

Algemene informatie

Medewerkers

Heili Bassa, directeur
Lia Henderson
Willy Hilverda
Pascalie van Kralingen
Audrey de Zanger
Bureauvrijwilliger: Ingrid Sprok

Bestuur

Freddy May, waarnemend voorzitter en secretaris
Peter Dohmen, penningmeester
Cynthia Ortega, lid
Agnes Vaillant, lid

Stagiaires

Remon Boer
Sanne Clement
Martijn de Kreek
Diana Prieto Reyes
Julia Teekens

Adres

Graaf Florisstraat 41
3021 CC Rotterdam
T 010 - 467 17 11

E info@pluspuntrotterdam.nl
W pluspuntrotterdam.nl
T twitter.com/PluspuntSenior
F facebook.com/PluspuntSenior

Colofon

Tekst

Willy Hilverda

Ontwerp

Brigitte van Loon – ANIMA MIA

Foto's

Huub van Rheenen
Helmuth Tjemmes
Medewerkers Pluspunt

Rotterdam, mei 2017

